

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W GRÓDKU
ZA 2023 ROK**

Spis treści

Wstęp.....	3
I. POMOC SPOŁECZNA DLA OSÓB I RODZIN W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ.....	5
1. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej.....	7
2. Świadczenia z pomocy społecznej.....	9
2.1. Zadania własne gminy.....	9
2.1.1. Świadczenia pieniężne.....	9
2.1.2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne.....	10
2.1.3. Zapewnienie posiłku i pomoc w zakresie dożywiania.....	10
2.1.4. Usługi opiekuńcze.....	12
2.1.5. Domy pomocy społecznej.....	12
2.1.6. Sprawienie pogrzebu.....	13
2.1.8. Praca socjalna.....	14
2.2. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę.....	15
2.2.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.....	15
2.2.2. Karta Dużej Rodziny.....	16
II. ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH.....	16
III. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE, POMOC OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW, DODATKI MIESZKANIOWE I ENERGETYCZNE.....	17
1. Świadczenia rodzinne.....	17
1.1. Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego.....	18
1.2. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka.....	19
1.3. Świadczenia opiekuńcze.....	19
1.4. Świadczenie rodzicielskie.....	21
1.4. Zasiłek dla opiekuna.....	23
2. Świadczenie wychowawcze – Program „Rodzina 500+”.....	24
3. Fundusz alimentacyjny i dłużnicy alimentacyjni.....	24
3.1. Fundusz alimentacyjny.....	24
3.2. Dłużnicy alimentacyjni.....	25
4. Dodatki mieszkaniowe.....	26
IV. JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE W WYSOKOŚCI 4 000 ZŁ.....	27
V. WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ DO PROGRAMU „CZYSTE POWIETRZE”.....	27
VI. INNE RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ OŚRODEK W 2023 ROKU.....	28
1. Pomoc obywatelom Ukrainy.....	28
1.1. Świadczenia rodzinne.....	29

1.2. Posiłek dla dzieci.....	29
1.3. Zasiłek okresowy.....	29
2. Świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy.....	29
3. Dodatki węglowe.....	30
6. Dodatki elektryczne.....	30
VII. REALIZACJA PROGRAMÓW I PROJEKTÓW.....	31
VIII. KADRA GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W GRÓDKU.....	32
IX. STRUKTURA FINANSÓW GOPS.....	33
X. WSPÓŁPRACA GOPS Z INNYMI PODMIOTAMI.....	35
XI. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2024 ROK.....	36
XII. PRZEPISY PRAWNE.....	37

Wstęp

Zgodnie art.110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gródku jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej, która wykonuje zadania własne gminy oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę, a także z zakresu administracji rządowej.

Ośrodek realizuje zadania wynikające w szczególności z ustaw:

- z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- z dnia 10 kwietnia 1997 r. o prawie energetycznym,
- z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
- z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”,
- z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska
- z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym,
- z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym,
- z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw,
- z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej.

Do zadań GOPS należy między innymi:

1. analiza i ocena zjawisk rodzących potrzebę świadczenia pomocy społecznej,
2. przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej,
3. realizowanie pracy socjalnej nakierowanej na pomoc osobom i rodzinom w celu wzmocnienia lub odzyskania zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie,
4. motywowanie osób korzystających z pomocy społecznej do aktywnego udziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej,
5. praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
6. zapewnienie usług opiekuńczych osobom tego potrzebującym,
7. obsługa organizacyjno-techniczna zespołu interdyscyplinarnego,
8. realizacja zadań zleconych gminy wynikających z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
9. realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych,
10. realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
11. przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych,
12. realizacja zadań wynikających z ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
13. przyznawanie i wypłacanie dodatku energetycznego,

14. realizacja zadań wynikających z ustawy o Karcie Dużej Rodziny.
15. realizacja zadań wynikających z ustawy o dodatku osłonowym
16. realizacja zadań wynikających z ustawy o dodatku węglowym
17. przyznawanie i wypłacanie dodatków przewidzianych w ustawie o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw
18. realizacja zadań wynikających z ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej

Ośrodek realizując swoje zadania w 2022 r. wydał 1 814 decyzji administracyjnych, przy czym najwięcej w sprawie świadczeń z pomocy społecznej – 75,03 %, następnie w sprawie świadczeń rodzinnych – 16,26 %, dodatków mieszkaniowych – 6,62 %, dłużników alimentacyjnych i funduszu alimentacyjnego – 2,09 %.

I. POMOC SPOŁECZNA DLA OSÓB I RODZIN W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie same pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Pomoc społeczna oparta jest o zasadę subsydiarności (pomocniczości), co oznacza, że osoby i rodziny najpierw powinny wykorzystać własne możliwości, zasoby i uprawnienia do poprawy swojej trudnej sytuacji życiowej, a dopiero wówczas gdy nie są w stanie samodzielnie rozwiązać swoich problemów, ze wsparciem winna przyjąć instytucja polityki społecznej. Ustawa o pomocy społecznej nakłada na osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej obowiązek współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Takie zdefiniowanie przepisów prawa podkreśla znaczenie współodpowiedzialności osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej za przezwyciężanie własnych problemów oraz wprowadza zasadę partycypacji, która powinna przejawiać się podejmowaniem działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

1. przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
2. pracy socjalnej,
3. prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,
4. analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
5. realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
6. rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

1. opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
2. sporządzenie oceny w zakresie pomocy społecznej;

3. udzielanie schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
4. przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
7. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
8. przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
9. opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
10. praca socjalna;
11. organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
12. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
13. dożywianie dzieci;
14. sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
15. kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
16. pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
17. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
18. utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;
19. przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
20. opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy:

1. przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
2. przyznawanie i wypłacanie pomocy na usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
3. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
4. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
5. współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacja Programu Aktywizacji i Integracji, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

1. organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
2. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
3. prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
4. realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
5. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom;
6. przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
7. wypłacanie wynagrodzenie za sprawowanie opieki.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gródku w 2023 r. objął różnego rodzaju wsparciem w ramach pomocy społecznej około 9,33 % mieszkańców Gminy Gródek.

Tabela nr 1 Liczba osób korzystających ze wsparcia w ramach pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Gródek

Rok	Liczba mieszkańców gminy Gródek (zameldowanych na pobyt stały i czasowy – stan na dzień 31 grudnia 2023 r.	Liczba osób/rodzin	Liczba osób w rodzinach	% mieszkańców gminy objętych pomocą
1.	4 950	258	462	9,33

1. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej

Stosownie do ustawowych regulacji świadczenia z pomocy społecznej mają charakter obowiązkowy bądź fakultatywny. Rodzaj, forma i rozmiar przyznawanych świadczeń zależne są od indywidualnej sytuacji osoby lub rodziny ubiegającej się o wsparcie, okoliczności uzasadniających potrzebę udzielenia pomocy, liczby osób i rodzin potrzebujących pomocy oraz od możliwości finansowych Ośrodka.

W 2023 r. prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługiwało osobom i rodzinom, których dochód (netto) nie przekraczał kryterium dochodowego wynoszącego:

- dla osoby samotnie gospodarującej – 776 zł;

- dla osoby w rodzinie lub rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza –600 zł

przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z przesłanek wymienionych w art. 7 pkt 2 -15 ustawy o pomocy społecznej:

- sieroctwa,

- bezdomności,

- bezrobocie,

- niepełnosprawności,

- długotrwałej lub ciężkiej choroby,

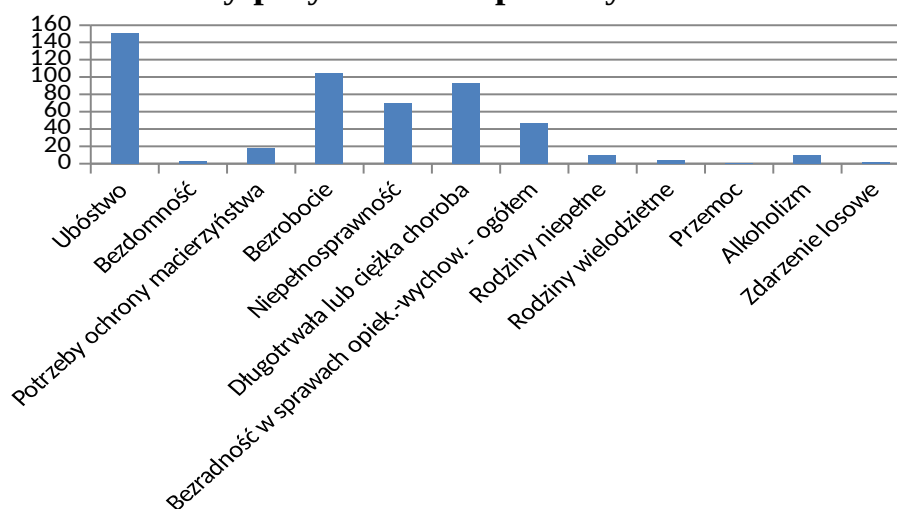
- przemocy w rodzinie,

- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
- potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych,
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej statut uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmowi i narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej i ekologicznej.

Tabela Nr 2 Przesłanki przyznania pomocy wymienione w art. 7 ustawy o pomocy społecznej

Lp.	Trudna sytuacja życiowa	2023	
		Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1.	Ubóstwo	151	285
2.	Bezdomność	3	3
3.	Potrzeby ochrony macierzyństwa	18	89
3.1	w tym: potrzeby ochrony wielodzietność	15	77
4.	Bezrobocie	105	221
5.	Niepełnosprawność	70	107
6.	Długotrwała lub ciężka choroba	93	148
7.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	46	104
7.1	W tym: Rodziny niepełne	9	26
7.2	Rodziny wielodzietne	4	21
8.	Przemoc	1	2
8.	Alkoholizm	10	21
9.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0
10.	Zdarzenie losowe	2	2

Powody przyznawania pomocy w 2023 r.

2. Świadczenia z pomocy społecznej

GOPS w Gródku przyznał w drodze decyzji administracyjnej (w ramach zadań z zakresu pomocy społecznej) świadczenia 287 osobom. Wydano 1361 decyzji.

2.1. Zadania własne gminy

2.1.1. Świadczenia pieniężne

Zasiłek stały przysługuje osobie pełnoletniej samotnie gospodarującej bądź osobie w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, jeśli dochód jest niższy od kryterium dochodowego odpowiednio osoby samotnie gospodarującej lub na osobę w rodzinie. W 2023 r. zasiłki stałe otrzymało 36 osób na łączną kwotę 222 412,56 zł.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na bezrobocie, długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

W 2023 r. zasiłki okresowe otrzymało 127 rodzin na ogólną kwotę 383 218,90 zł.

Zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy.

W 2023 r. ogółem zasiłki celowe otrzymało 113 rodzin na łączną kwotę 54 288,11 zł, w tym:

- specjalne zasiłki celowe otrzymały 2 rodziny na łączną kwotę 350,00 zł,
- 8 rodzinom zakupiono opał na łączną kwotę 2 833,80,00 zł,
- 1 osobie zakupiono środki czystości na kwotę – 74,37 zł,
- 2 rodziny w wyniku zdarzenia losowego otrzymały pomoc finansową i rzeczową na łączną kwotę 3 939,94 zł.

Tabela Nr 3 Liczba osób/rodzin i osób w rodzinach oraz kwoty świadczeń zrealizowanych w ramach zadań własnych

Lp.	Formy pomocy	2023			
		Liczba osób/rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (w zł)
1.	Zasiłki stałe, w tym:	36	43	348	222 413
1.1	dla osób samotnie gospodarujących	33	33	322	211 954
1.2	dla osób w rodzinach	3	10	26	10 459
2.	Zasiłki okresowe ogółem	127	243	935	383 219
2.1	w tym przyznane z powodu:	96	192	715	328 857
2.2	długotrwałej choroby	18	31	88	30 879
2.3	niepełnosprawności	19	26	100	11 797

.					
2.4	możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0
2.5	innego	7	26	32	11 797
3.	Zasiłki celowe ogółem, w tym:	113	X	447	54 288
	- zasiłki specjalne celowe	2	10	2	350

2.1.2. Składki na ubezpieczenie zdrowotne

Osoby otrzymujące zasiłek stały podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu – 9% od kwoty otrzymywanego świadczenia. Ubezpieczeniem objętych było 36 osób. Łączny koszt – 20 061,95 zł.

Tabela Nr 4 Liczba świadczeniobiorców oraz koszt opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne w 2023 r.

Forma pomocy	Liczba osób, za które opłacona była składka	Liczba składek należnych	Kwota świadczeń (w zł)
Opłata składki za osoby pobierające zasiłek stały	36	348	20 062

2.1.3. Zapewnienie posiłku i pomoc w zakresie dożywiania

Realizacja zadania w 2023 r. w formie zapewnienia posiłku odbywała się w oparciu o Program ustanowiony Uchwałą Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M. P. z 2018 r. poz. 1007) oraz Uchwałą Nr 264 Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2022 r. zmieniającej uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 -2023 (M.P. z 2022 r. poz. 1287). Program zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Program jest wsparciem finansowym gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej.

W ramach Programu gmina udziela wsparcia osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz spełniających kryterium dochodowe w wysokości 200% , o którym mowa w art. 8 ustawy. Kryteria obowiązujące w 2023 r. osoba samotnie gospodarująca 1 552,00 zł i na osobę w rodzinie 1 200,00 zł.

W oparciu o ww. Program Rada Gminy Gródek podjęła uchwałę Nr III/26/18 z dnia 28 grudnia 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Jego celem jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych.

W 2023 roku pomocą w formie posiłku w ramach Programu objęto ogółem 93 osoby na łączną kwotę 90 353,53 zł (11 014 posiłków). Dożywianie dzieci i młodzieży było realizowane w Szkole Podstawowej w Gródku, Przedszkolu Samorządowym w Gródku i punkcie przedszkolnym w Załukach, Niepublicznej Szkole Podstawowej w Załukach oraz w 11 placówkach oświatowych spoza gminy.

Ponadto 8 osobom dorosłym udzielono pomocy w formie jednego gorącego posiłku na łączną kwotę 30 528,00 zł (1 566 posiłków).

Z pomocy w formie zasiłku celowego na zakup żywności lub posiłku skorzystało 114 rodzin na łączną kwotę 90 950,00 zł a w formie świadczenia rzeczowego objęto 28 rodzin na kwotę 8 261,66 zł.

Pomocą w formie posiłku nie wymagająca przeprowadzenia wywiadu środowiskowego objęto 6 dzieci (2 rodziny) na łączną kwotę 1 636,00 zł (205 posiłków).

Łączna kwota wydatkowana na pomoc w formie dożywiania na posiłki i zasiłki celowe w ramach Programu wyniosła 191 204,19 zł, z tego środki własne – 38 240,84 zł i dotacja celowa – 152 963,35 zł.

Tabela Nr 5 Pomoc państwa w zakresie dożywiania w 2023 r.

Wyszczególnienie		Liczba osób	Liczba posiłków lub świadczeń	Koszt ogółem (w zł)	Środki własne (w zł)	Dotacja (w zł)
Osoby objęte Programem „Posiłek w szkole i w domu” ogółem, w tym w formie:		290	11 219	191 205	38 241	152 964
			422			
posiłku	dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej	23	2 154	10 736	2 147	8 589
	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	66	7 294	49 090	9 818	39 272
	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	8	1 566	30 528	6 106	24 422
	Dzieci, zgodnie z wnioskiem dyrektora placówki	6	205	1 639	328	1 311
świadczenia pieniężne	dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej	25	422	90 950	18 190	72 760
	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	64				
	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	157				
świadczenia rzeczowe	dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej	8	x	8 262	1 652	6 610
	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	19				
	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej	37				

W 2023 r. GOPS w Gródku kontynuował realizację Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (POPŻ). Pomoc żywnościowa jest realizowana w ramach Europejskiego

Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Dz. Urz. UE L 72 z 12.03.2014 r., str. 1).

Pomoc w ramach POPŻ kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i nie mogą zapewnić sobie bądź rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych.

W zakresie doboru osób i weryfikacji kwalifikowalności osób do pomocy żywnościowej z POPŻ Ośrodek współpracował z podmiotami zajmującymi się dystrybucją żywności w ramach Programu. Współpraca polegała na wydaniu przez pracownika socjalnego skierowania do właściwej organizacji potwierdzającej uprawnienia osoby bądź rodziny do otrzymania pomocy żywnościowej z POPŻ. Pomocą żywnościową mogą być objęte osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, których dochód nie przekraczał 235% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej, tj. 1 823,60 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 1 410,00 zł dla osoby w rodzinie.

W roku sprawozdawczym realizowano Podprogram 2021 Plus który trwał od grudnia 2022 r. do października 2023 r.

W miesiącu czerwcu 2023 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gródku we współpracy ze Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie i Zagrożonym Wykluczeniem Społecznym „Lepsze Jutro” a także Bankiem Żywności Suwałki - Białystok udzielił nieopłatnej pomocy żywnościowej najbardziej potrzebującym mieszkańcom Gminy Gródek w ramach Podprogramu 2021 Plus.

Łącznie pomoc otrzymało 117 rodziny (244 osób). Wydano 244 paczki żywnościowe (2 885,60kg), w których znalazły się produkty takie jak: makaron jajeczny, mleko UHT, powidła śliwkowe, szynka wieprzowa, cukier i olej rzepakowy.

Dzięki pracownikom Ośrodka zaangażowanym w proces rozdawania żywności wszystko przebiegło sprawnie, szybko a przede wszystkim bezpiecznie.

2.1.4. Usługi opiekuńcze

W 2023 r. pomocą w formie usług opiekuńczych objęto 27 osób. Łączny koszt poniesiony na realizację tego zadania - 287 235,83 zł, przy czym osoby korzystające z tej formy pomocy ponoszą miesięczną odpłatność uzależnioną od wysokości dochodu w stosunku do kryterium dochodowego. Wymieniona odpłatność (37 045,62 zł) jest przekazywana jako dochód do budżetu gminy.

Tabela nr 6 Liczba osób/rodzin oraz osób w rodzinach, którym przyznano usługi opiekuńcze realizowane w ramach zadań własnych gminy

Usługi opiekuńcze	Liczba osób/rodzin	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń (w zł)
Usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania	27	6 960	287 236

2.1.5. Domy pomocy społecznej

GOPS w Gródku realizując zadania ustawowe w zakresie zapewnienia opieki w domach pomocy społecznej osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącym samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych.

W 2024 r. wydano 4 decyzje o skierowaniu do domów pomocy społecznej. W domach pomocy społecznej przebywało 19 osób.

Na realizację zadania wydatkowano kwotę łącznie 822 449,31 zł.

Tabela Nr 7 Odpłatności za pobyt w dps mieszkańca gminy w latach 2022 – 2023

Lp.	Typ domu - miejscowość	2022 rok			2023 rok		
		liczba		kwota	liczba		kwota
		osoby	Liczba świadczeń		osoby	Liczba świadczeń	
1.	Dom Pomocy Społecznej w Czerewkach	0	0	0	1	11	46 600,15
2.	Dom Pomocy Społecznej w Grajewie	1	12	53 385,55	1	12	63 393,55
3.	Dom Pomocy Społecznej w Uhowie	9	89	281 772,04	11	102	401 235,91
4.	Dom Pomocy Społecznej w Jałowie	2	23	97 209,88	2	24	122 412,43
5.	Dom Pomocy Społecznej w Tykocinie	1	12	34 853,61	1	12	38 380,54
6.	Dom Pomocy Społecznej w Białymstoku ul. Baranowicka	1	12	54 367,58	1	12	63 352,71
7.	Dom Pomocy Społecznej w Garbarach	2	16	42 754,21	2	24	87 074,02
Razem		16	164	564 342,87	19	197	822 449,31

2.1.6. Sprawienie pogrzebu

Do zadań własnych gminy należy sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym. W 2023 roku nie poniesiono kosztów związanych z pochówkiem.

2.1.7. Ośrodki wsparcia

Osoba lub rodzina ma prawo do schronienia, które następuje poprzez przyznanie tymczasowego miejsca w schronisku dla osób bezdomnych przez gminę jej pobytu. Należnością za pobyt w schronisku zostaje obciążona gmina właściwa ze względu na jego ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały.

W 2023 r. nie poniesiono kosztów związanych z tym zadaniem.

2.1.8. Praca socjalna

Pracownicy socjalni realizują pracę socjalną, która jest nakierowana na pomoc osobom i rodzinom w celu wzmocnienia lub odzyskania zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie. Praca socjalna należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, przy czym jest ona świadczona bez względu na posiadany dochód. Wsparcie w tej formie świadczy się klientom korzystającym np. z pomocy pieniężnej, ale również osobom i rodzinom wykazującym potrzebę rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej.

W 2023 roku pomocą w formie pracy socjalnej objęto ogółem 243 rodziny (419 osób w rodzinach), w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej – 64 rodzin.

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej:

- analiza zapotrzebowania na świadczenia z pomocy społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób i rodzin dysfunkcyjnych, które z powodu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, przemocy w rodzinie, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizmu, bezdomności lub innych okoliczności, znalazły się w trudnej sytuacji życiowej,
- informowanie osób i rodzin o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy m.in. o możliwości uzyskania świadczeń rodzinnych, wychowawczych, dobrego startu, alimentów wypłacanych z funduszu alimentacyjnego, podwyższenia alimentów, a także uzyskania dodatku mieszkaniowego i dodatku energetycznego czy też Karty Dużej Rodziny;
- wskazywanie możliwości uzyskania alimentów w wyniku kierowania wniosków do sądów i komorników sądowych; pomoc w pisaniu pozwów i wniosków do sądów;
- informowanie o możliwości uzyskania stypendiów szkolnych;
- sprawdzanie sposobu wykorzystania pomocy udzielonej w formie świadczeń wychowawczych,
- motywowanie klientów do dokonywania rejestracji w urzędzie pracy (a następnie jej utrzymania), podejmowanie zatrudnienia, motywowanie do uczestnictwa w kursach i szkoleniach podwyższających kwalifikacje zawodowe bądź nabycie nowych umiejętności przydatnych w poszukiwaniu pracy,
- udział w grupach roboczych powoływanych do rozwiązywania problemów z zakresu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- informowanie ofiar przemocy o przysługujących im prawach oraz formach pomocy finansowej, psychologicznej, prawnej itp.,
- monitorowanie w okresie jesienno-zimowym i informowanie o najbliższych miejscach noclegowych,
- pomoc osobom i rodzinom w rozwiązywaniu problemów wynikających z wystąpienia przemocy w rodzinie m.in. poprzez uruchamianie procedury „Niebieskie Karty”, kierowanie do Ośrodka Interwencji kryzysowej w celu uzyskania specjalistycznej porady np. prawnika, psychologa;
- monitorowanie sytuacji rodziny, w której występuje problem przemocy lub sytuacja kryzysowa, w tym poprzez wspólne wizyty z dzielnicowym w środowisku;
- wzmacnianie opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców,
- motywowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych;
- współpraca z funkcjonariuszami Straży Granicznej w celu monitorowania sytuacji osób starszych i samotnych;
- informowanie o zasadach udzielania pomocy w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych oraz o zasadach kierowania do domów pomocy społecznej; wyjaśnianie zasad kierowania wniosku do sądu o umieszczenie osoby w domu pomocy społecznej bez jej zgody;

- prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób i rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu; udzielanie informacji o możliwości i formach leczenia odwykowego, motywowanie do podjęcia terapii, zachowania abstynencji oraz monitorowanie podjętych zobowiązań;
- kontaktowanie się z podmiotami leczenia odwykowego, ośrodkami terapii uzależnień, a także z dzielnicowymi;
- motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, uświadamianie o skutkach nadużywania alkoholu, współpraca z GKRPA w Gródku – kierowanie wniosków o leczenie do sądu,
- pomoc w kompletowaniu dokumentów w celu uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydawanego przez Miejski Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Białymstoku,
- pomoc w kompletowaniu dokumentów w celu uzyskania orzeczenia lekarskiego lub świadczeń emerytalno-rentowych oraz świadczenia uzupełniającego do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Białymstoku bądź do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Białymstoku,
- pomoc w podjęciu działań w celu uzyskania alimentów,
- pomoc w podjęciu działań w celu uzyskania lokalu komunalnego, socjalnego,
- współpraca z ośrodkiem zdrowia w celu zapewnienia należytej opieki medycznej,
- informowanie o możliwości korzystania z pomocy zakładu opiekuńczo-leczniczego (ZOL), hospicjum – adresy,
- motywowanie i uczenie racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi,
- informowanie, umawianie na bezpłatne konsultacje z psychologiem i prawnikiem w GOPS w Gródku,
- współpraca z pedagogiem szkolnym i psychologiem, sądem rodzinnym, kuratorem zawodowym i społecznym, policją i itp.,
- wydawanie opinii do stowarzyszeń i fundacji w celu uzyskania wsparcia przez rodzinę;
- wnioskowanie o przydzielenie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, asystenta rodziny;
- występowanie do sądu o wgląd w sytuację rodziny;
- składanie wniosków do sądu o umieszczenie osób wymagających całodobowej opieki w domu pomocy społecznej bez ich zgody;
- wydawanie skierowań do pomocy żywnościowej POPŻ 2014-2020 Podprogram 2021 PLUS,
- organizowanie zbiórek rzeczy używanych - meble, pościel, ubrania (asystent rodziny),
- pomoc w kompletowaniu wniosków o dofinansowanie do przedmiotów ortopedycznych, likwidacji barier architektonicznych i technicznych w komunikowaniu się czy do turnusu rehabilitacyjnego;
- współpraca z Ośrodkiem Wspierania Organizacji Pozarządowych w Białymstoku oraz Gminnym Centrum Kultury w Gródku”;
- współpraca z różnymi instytucjami, pracownik socjalny w roli doradcy, mediatora,
- dystrybucja odzieży używanej, żywności, środków czystości i higienicznych dla mieszkańców Gminy Gródek.

2.2. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę

2.2.1. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W 2023 r. pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi objęte były 2 osoby. Usługi świadczył jeden specjalista – rehabilitant zatrudniony na

podstawie umowy zlecenia. Na realizację tego zadania wydatkowano kwotę 50 930,00 zł. Osoby korzystające z tej formy pomocy ponoszą miesięczną odpłatność uzależnioną od wysokości dochodu w stosunku do kryterium dochodowego. Wymieniona odpłatność (4 617,10 zł) jest przekazywana jako dochód 95 % do budżetu państwa a 5 % do budżetu gminy.

Tabela Nr 9 Liczba osób oraz kwota wydatkowana na świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych

Formy pomocy	Liczba osób	Liczba świadczeń	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń (w zł)
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	2	658	11	50 930

2.2.2. Karta Dużej Rodziny

Rada Ministrów w dniu 27 maja 2014 r. podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia rządowego programu dla rodzin wielodzietnych. Celem programu jest podjęcie działań na rzecz rodzin wielodzietnych, zarówno przez właściwych ministrów, jak i przez inne podmioty, w tym niepubliczne, które mogą zapewnić rodzinom wielodzietnym szczególne uprawnienia w ramach prowadzonej działalności.

Od dnia 1 stycznia 2019 r. o Kartę Dużej Rodziny mogą ubiegać się członkowie rodzin wielodzietnych, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na wiek.

W 2023 r. wpłynęło 39 wniosków, wydano 70 Kart Dużej Rodziny (63 rodziców i 7 dzieci).

Tabela Nr 10 Liczba rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny

Lp.	Rok	Liczba wniosków	Liczba kart wydanych	Liczba Rodziców	Liczba dzieci
1.	2019	43	92	63	19
2.	2020	19	27	13	14
3.	2021	12	26	15	11
4.	2022	47	101	80	21
5.	2023	39	70	63	7

II. ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Do zadań zleconych gminie, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, należy wydawanie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni, osobom posiadającym miejsce zamieszkania na Rzeczypospolitej Polskiej i posiadającym obywatelstwo polskie, spełniającym

kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy o pomocy społecznej, przy jednoczesnym stwierdzeniu braku okoliczności, o której mowa w art. 12 ustawy.

Decyzję potwierdzającą prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w nagłych przypadkach – na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, w którym jest dzień złożenia wniosku, a w przypadku udzielenia świadczenia w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia, chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

W okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. wydano 5 decyzji, w tym 3 w sprawie uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni (zgodnie z art.7 ust. 2-4 o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

Do wydawania ww. decyzji Wójt Gminy Gródek upoważnił Kierownika GOPS w Gródku.

Tabela Nr 11 Liczba decyzji wydanych na podstawie art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba decyzji wydanych w 2023 r.
1.	Na wniosek świadczeniobiorcy	2
2.	Na wniosek świadczeniodawcy	1
3.	Decyzje odmowne	2
4.	Razem	5

III. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE, POMOC OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW, DODATKI MIESZKANIOWE I ENERGETYCZNE

1. Świadczenia rodzinne

Świadczenia rodzinne są przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Świadczenia rodzinne przysługują:

1. obywatelom polskim;
2. cudzoziemcom:
  - a) do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
  - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
  - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony

- uzupełniającej, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów lub pracy sezonowej oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo wykonywania pracy na podstawie wizey,
  - e) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
    - na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 139 a ust. 1 lub art. 139o ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
    - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa na warunkach określonych w art. 139n ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
    - jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z członkami rodzin, z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt i pracę na okres nieprzekraczający 9 miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
  - f) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
    - na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 151 lub art. 151b ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
    - na podstawie wizey krajowej w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych,
      - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej naukowca na warunkach określonych w art. 156b ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
    - z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Świadczenia rodzinne przysługują osobom, o których mowa w ust. 2, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne, chyba, że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie pielęgnacyjne,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- 4) świadczenie rodzicielskie.

1.1. Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków przysługuje rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka oraz opiekunowi faktycznemu dziecka i osobie uczącej się.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko 18 roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo do 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu

niepełnosprawności. Zasiłek przysługuje osobie uczącej się w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 674,00 zł na osobę w rodzinie i 764,00 zł na osobę w rodzinie, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość wypłaconych zasiłków rodzinnych:

- 95,00 zł na dziecko do 5 roku życia,
- 124,00 zł na dziecko w wieku od 5 do 18 roku życia,
- 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia.

W 2023 r. wypłacono 2 322 zasiłków rodzinnych (o 496 mniej w porównaniu do 2022 roku) na kwotę 266 966,35 zł.

Dodatki do zasiłków rodzinnych:

- z tytułu urodzenia dziecka – 1 000 zł jednorazowo;
- z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie urlopu wychowawczego – 400 zł miesięcznie (przez okres 2 lat);
- z tytułu samotnego wychowywania dziecka – 193 zł miesięcznie na dziecko, a w przypadku dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności – 273 zł (nie więcej jednak niż na dwoje dzieci);
- z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 95 zł miesięcznie na trzecie i na następane dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego;
- z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 90 zł miesięcznie na dziecko do 5 roku życia lub 110 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia,
- z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – 100 zł jednorazowo (wypłacany za miesiąc wrzesień);
- z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w okresie roku szkolnego czyli przez 10 miesięcy, przy czym dziecko zamieszkujące w bursie, internacie, na stacji – 113 zł miesięcznie a dojeżdżające – 69 zł miesięcznie;

W 2023 r. wypłacono 1 435 (o 161 mniej w porównaniu do 2022 roku) na łączną kwotę 152 640,09 zł.

1.2. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka

Jednorazowa zapomoga w wysokości 1 000 zł przysługuje na każde dziecko, jeśli dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1 922,00 zł a wniosek o wypłatę został złożony w okresie 12 miesięcy od urodzenia dziecka.

W 2023 r. wypłacono zapomogę dla 11 osób na kwotę 11 000,00 zł.

1.3. Świadczenia opiekuńcze

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie, która ukończyła 75 lat.
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli ta niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Zasiłek pielęgnacyjny przyznawany jest w wysokości 215,84 zł miesięcznie.

W 2023 r. wypłacono 1 343 (o 36 więcej w porównaniu do 2022 roku) zasiłków pielęgnacyjnych na kwotę 289 873,12 zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy do 31.12.2023 r. przysługiwał osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom jeżeli nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Świadczenie przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764 zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w kwocie 620 zł miesięcznie.

W 2023 r. wypłacono 1 świadczenie (o 33 mniej w porównaniu do 2022 roku) na kwotę 620,00 zł.

Za osoby otrzymujące specjalny zasiłek opiekuńczy opłacono:

- składkę emerytalno-rentową na łączną kwotę 170,62 zł (1 świadczenie – o 16 mniej w porównaniu do 2022 roku),
- składkę zdrowotną na łączną kwotę 55,80 zł (1 świadczenie – o 29 mniej w porównaniu do 2022 roku).

Świadczenie pielęgnacyjne do 31.12.2023 r. przysługiwało:

- matce albo ojcu;
- opiekunowi faktycznemu dziecka;
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

1. nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub
2. w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Świadczenie przysługuje niezależnie od dochodu w rodzinie w wysokości 2 458,00 zł miesięcznie - kwota świadczenia obowiązywała do 31.12.2023 r. a od 1.01.2024 r. świadczenie pielęgnacyjne przysługuje w wysokości 2 988,00 zł.

W 2023 r. wypłacono 623 (o 206 więcej w porównaniu do 2022 roku) świadczeń pielęgnacyjnych na kwotę 1 498 458,22 zł.

Za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne opłacono:

- składkę emerytalno-rentową na łączną kwotę 232 780,52 zł (347 świadczeń – o 87 więcej w porównaniu do 2022 roku),
- składkę zdrowotną na łączną kwotę 76 323,19 zł (348 świadczeń – o 125 więcej w porównaniu do 2022 roku),

- składkę KRUS emerytalno-rentową na łączną kwotę 5 750,00 zł (43 świadczeń).

Od 1 stycznia 2024 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym, która w art. 43 pkt 4 nadała nowe brzmienie art. 17 ustawy o świadczeniach rodzinnych o świadczeniu pielęgnacyjnym. Wprowadzając istotne zmiany w warunkach przyznawania świadczenia pielęgnacyjnego oraz uchylając specjalny zasiłek opiekuńczy, ustawa o świadczeniu wspierającym wprowadza jednocześnie przepisy mające na celu pełną ochronę praw nabytych osób, które nabyły bądź nabędą na starych, obowiązujących przed wejściem w życie ustawy, tj. do 31 grudnia 2023 r. przepisach, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego. Osoby te będą mogły w dalszym ciągu pobierać wymienione świadczenia zgodnie z dotychczasowymi przepisami. Prawo do pobierania tych świadczeń na zasadach dotychczasowych zostało uregulowane w art. 63 u stawy o świadczeniu wspierającym. Przepis ten przewiduje, że:

- w sprawach o świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy, do których prawo powstało do dnia 31 grudnia 2023 r., stosuje się przepisy dotychczasowe,

- osoby, którym przed 1 stycznia 2024 r., albo nawet po tej dacie, ale na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r., przyznane zostało co najmniej do dnia 31 grudnia 2023 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego, zachowują, na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r., prawo do tych świadczeń nie dłużej jednak niż do końca okresu, na który prawo zostało przyznane,

- ww. osoby, zachowują prawo do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023 r., również w przypadku, gdy osobie nad którą sprawują opiekę zostało wydane nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie o niepełnosprawności. Warunkiem zachowania prawa odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego w tym przypadku będzie złożenie wniosku o nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo o niepełnosprawności w terminie 3 miesięcy od dnia następującego po dniu, w którym upłynął termin ważności dotychczasowego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenia o niepełnosprawności, a następnie złożenie wniosku o ustalenie prawa odpowiednio do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego w terminie 3 miesięcy, licząc od wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo o niepełnosprawności, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach dotychczasowych przysługiwać będzie ww. osobom wymienionym w art. 63 ustawy o świadczeniu wspierającym również po upływie okresu zasiłkowego na który prawo zostało przyznane (czyli także na kolejne okresy zasiłkowe) pod warunkiem, że wniosek o ustalenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego na nowy okres zasiłkowy zostanie złożony w terminie 3 miesięcy od dnia następującego po dniu, w którym zakończył się dotychczasowy okres zasiłkowy.

1.4. Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje:

1. matce lub ojcu dziecka;
2. opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10 roku życia;
3. rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10 roku życia;

4. osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10 roku życia;

Świadczenie przysługuje w wysokości 1 000,00 zł miesięcznie przez okres:

1. 52 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka;
2. 65 tygodni - w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci;
3. 67 tygodni - w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci;
4. 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci;
5. 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci.

W 2023 r. wypłacono 47 (o 57 mniej w porównaniu do 2022 roku) świadczeń na łączną kwotę 39 591,35 zł.

Tabela nr 12 Świadczenia rodzinne w 2023 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota wydatków	Liczba świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	266 966,35	2 322
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych, z tego z tytułu:	152 639,59	1 435
2.1.	urodzenia dziecka	4 158,42	5
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	13 127,70	39
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	23 155,00	115
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	24 850,00	231
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	12 941,38	132
2.6.	podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	36 775,19	498
2.7.	wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	37 631,90	415
3.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (w.1 + w.2)	419 605,94	3 757
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	289 873,12	1 343
5.	Świadczenia pielęgnacyjne	1 498.458,22	623
6.	Specjalne zasiłki opiekuńcze	620,00	1
7.	Świadczenia opiekuńcze (w.4 + w. 5 + w. 6)	1 788 951,34	1 967
8.	Razem (w. 3 + w. 7)	2 208 557,28	5 724
9.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	11 000,00	11
10.	Świadczenie rodzicielskie	39 591,35	47
11.	Razem świadczenia rodzinne (w.8 + w.9 + w.10)	2 259 148,63	5 782
12.	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, z tego:	238 701,14	391
12.1	na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników	5 750,00	43
13.	Składki na ubezpieczenia zdrowotne	76 378,99	349
14.	Razem (w.11 + w.12 + w.13)	2 574 228,76	6 522

W 2023 roku przyjęto 197 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych, w tym:

1. zasiłki rodzinne wraz z dodatkami – 126 wniosków;
2. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – 10 wniosków;
3. zasiłki pielęgnacyjne – 22 wniosków;
4. świadczenie pielęgnacyjne – 35 wniosków;
5. specjalny zasiłek opiekuńczy – 0 wniosków;
6. świadczenie rodzicielskie – 4 wnioski;

7. „za życiem” – 0 wniosków.

W sprawie świadczeń rodzinnych wydano 340 decyzji dla 228 rodzin, z tego 107 rodzinom przyznano zasiłki rodzinne:

- na 1 dziecko 40 rodzinom;
- na 2 dzieci 43 rodzinom;
- na 3 dzieci 12 rodzinom;
- na 4 i więcej dzieci 12 rodzinom, z tego:
  1. zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych - 154 decyzje, w tym:
    - przyznających – 106;
    - odmownych – 16;
    - zmieniających – 18;
    - bez rozpatrzenia – 6;
    - nienależnie pobrane – 8;
  2. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka – 12 decyzji:
    - przyznających – 11;
    - odmowna – 1;
  3. specjalny zasiłek opiekuńczy – 1 decyzji, w tym:
    - przyznających – 0;
    - zmieniających – 1;
  4. zasiłek pielęgnacyjny – 50 decyzji, w tym:
    - przyznających – 41;
    - zmieniających – 9;
  5. świadczenie pielęgnacyjne – 118 decyzji, w tym:
    - przyznających – 68;
    - zmieniających – 28;
    - odmowne – 22;
  6. świadczenie rodzicielskie – 5 decyzji, w tym:
    - przyznających – 3;
    - zmieniających – 2;
  7. „za życiem” – 0 decyzji, w tym:
    - przyznająca – 0.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w przypadku ustalenia, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego od 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Podlaski wydaje decyzję przyznającą świadczenia rodzinne, które wypłaca organ właściwy. W 2023 r. w ramach koordynacji wypłacono świadczenia rodzinne w łącznej kwocie 67 008,32 zł.

1.4. Zasiłek dla opiekuna

Zasiłek wypłaca się na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłku dla opiekuna. Otrzymują go osoby, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Zasiłek dla opiekuna przysługiwał za okresy od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ustawy, w których osoba spełniała warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz od dnia wejścia w życie ustawy, jeżeli osoba spełniała warunki do otrzymania świadczenia

pielegnacyjnego określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych. Zasiłek dla opiekuna jest wypłacany w wysokości 620 zł.

W 2023 r. świadczenie wypłacono 1 osobie na łączną kwotę 1 860,00 zł.

Tabela nr 13 Zasiłek dla opiekuna

Lp	Rodzaj świadczenia	Kwota wydatków	Liczba świadczeń
1.	Zasiłek dla opiekuna	1 860,00	3
2.	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	0,00	0
3.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	0,00	0
4.	Razem	1 860,00	3

W 2023 r. wydano 1 decyzję wstrzymującą wypłatę świadczeń.

2. Świadczenie wychowawcze – Program „Rodzina 500+”

Do 30.05.2022 roku wypłatą świadczeń wychowawczych zajmował się Ośrodek a od 01.06.2022 r. zajmuje się Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z art. 16 ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz 810) w przypadku gdy wojewoda ustali, że mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, organ właściwy uchyla prawo do świadczenia wychowawczego za okres, w którym osoba podlega ustawodawstwu w zakresie świadczeń na rodzinę w innym państwie, o którym mowa w ust. 1, w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W 2023 r. w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego wydano 4 decyzje uchylające prawo do świadczenia wychowawczego.

3. Fundusz alimentacyjny i dłużnicy alimentacyjni

3.1. Fundusz alimentacyjny

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej:

1. do ukończenia przez nią 18 roku życia;
2. do ukończenia 25 roku życia, w przypadku gdy osoba uprawniona uczy się w szkole lub szkole wyższej;
3. bezterminowo, w przypadku gdy osoba uprawniona posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności;
4. w przypadku ukończenia szkoły wyższej w trakcie ostatniego roku studiów prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługuje do zakończenia tego roku studiów, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę uprawnioną 25 roku życia.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 1209 zł. W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza tę kwotę o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

W przypadku gdy wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej jest niższa niż 100 zł, świadczenie to nie przysługuje.

W 2023 r. przyjęto 22 wniosków o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Wydano 22 decyzji dla 19 rodzin, w których było 29 osób uprawnionych do tych świadczeń, w tym:

- przyznających – 18,
- odmownych – 1,
- zmieniających – 3.

Tabela Nr 15 Kwota środków wypłaconych w ramach funduszu alimentacyjnego i liczba świadczeń

Wyszczególnienie	Kwota wydatków	Liczba świadczeń
Fundusz alimentacyjny	136570,47	213

3.2. Dłużnicy alimentacyjni

W 2023 r. dokonano zwrotu przez dłużników alimentacyjnych z tytułu:

- a) wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 71706,65 zł (o 11768,64 zł więcej niż w 2022 roku) w tym:
  - dochód gminy wierzyciela (Gródek): 14693,71 zł,
  - dochód budżetu państwa: 57012,94 zł (w tym odsetki za opóźnienie: 34972,39 zł),
- b) wypłaconej zaliczki alimentacyjnej- 853,55 zł :
  - dochód gminy- 426,77 zł ;
  - dochód budżetu państwa- 426, 78 zł.

W 2023 r. dłużnicy alimentacyjni zwrócili:

- a) do budżetu państwa zwrócili kwotę 57481,65 zł – co stanowi 42,09 % ściągłości (wzrost o 14,92 % w porównaniu do 2022 roku);
- b) do budżetu gminy zwrócili kwotę 15120,48 zł- co stanowi 11,08 % ściągłości (wzrost o 3,04 % w porównaniu do 2022 roku).

Tabela Nr 16 Informacja w zakresie podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych w 2022 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba podjętych działań
1.	Otrzymane od organu właściwego wierzyciela wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika	10
2.	Wnioski do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika	8
3.	Przeprowadzone przez organ właściwy dłużnika wywiady alimentacyjne oraz odebrane oświadczenia majątkowe	3
4.	Przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, w tym pochodzących z wywiadu alimentacyjnego	9
5.	Przekazanie organowi prowadzącemu postępowanie egzekucyjne informacji istotnej dla egzekucji	0
6.	Informacja o podjętych działaniach wobec dłużnika oraz ich efektach	9
7.	Zobowiązanie dłużnika do zarejestrowania się w PUP	1
8.	Poinformowanie PUP o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika	7
9.	Przekazanie informacji o przyznaniu osobie uprawnionej świadczenie z funduszu alimentacyjnego	17

10.	Wniosek o przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego	15
11.	Wszczęcie postępowania dotyczące uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	2
12.	Decyzja o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	0
13.	Wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy	0
14.	Wniosek do starosty o zwrot zatrzymanego prawa jazdy	1
15.	Wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu Karnego	1
16.	Decyzja o odmowie umorzenia zadłużenia z tytułu wypłaconego funduszu	1

4. Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych na wniosek osoby uprawnionej do dodatku mieszkaniowego w drodze decyzji administracyjnej na okres 6 miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku.

Osobą uprawnioną do dodatku jest:

1. najemca oraz podnajemca lokalu mieszkalnego, zamieszkującą w tych lokalach
2. osoba mieszkająca w lokalu mieszkalnym, do którego przysługuje mu spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
3. osoba mieszkająca w lokalu mieszkalnym znajdującym się w budynku stanowiącym jej własność i właścicielowi samodzielniego lokalu mieszkalnego,
4. innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
5. osoba zajmująca lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekująca na przysługujący jej lokal zamienny albo najem socjalny lokalu.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekracza

- 1) 40% w gospodarstwie jednoosobowym
  - 2) 30% w gospodarstwie wieloosobowym
- przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku (7155,48 zł)

Tabela Nr 17 Informacja o kwocie i liczbie wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2022 r.

Lp.	Wyszczególnienie zarządców mieszkań	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych	Liczba dodatków mieszkaniowych	Średnia kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych
1.	Komunalnych	37555,22	197	190,64
2.	Spółdzielczych	113607,58	372	305,40

3.	Wspólnot mieszkaniowych	45216,96	131	345,17
Razem		196379,76	700	280,54

W 2023 r. złożono 119 wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego. Wydano 120 decyzji dla 68 rodzin, w tym:

- przyznających – 117,
- odmownych- 2,

Na wypłatę dodatków mieszkaniowych w 2023 r. wydatkowano kwotę 150 425,19 zł.

IV. JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE W WYSOKOŚCI 4 000 ZŁ

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu przysługuje na to dziecko, jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł, którego zasady przyznawania wynikają z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923). Jednorazowe świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. Prawo do jednorazowego świadczenia ustala się na wniosek w/w osób. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie pozostawia się bez rozpatrzenia. Jednorazowe świadczenie przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, stwierdza w zaświadczeniu lekarz ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadający specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.

W 2023 r. nie wypłacono żadnego świadczenia.

V. WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ DO PROGRAMU „CZyste Powietrze”

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gródku od IV kwartału 2020 r. realizuje zadanie z zakresu wydawania zaświadczeń o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla osób ubiegających się o **dofinansowanie z programu „Czyste powietrze”**.

Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej lub Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i

Gospodarki Wodnej, może złożyć żądanie wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego.

Zaświadczenie mieszkańcom gminy Gródek wydaje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gródku. W zaświadczeniu podaje się wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu ustawy o świadczeniach rodzinnych, przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej oraz wskazuje się, czy dochód ten dotyczy członka gospodarstwa domowego jednoosobowego czy gospodarstwa domowego wieloosobowego.

Gospodarstwa domowe tworzą:

- osoba fizyczna samotnie zamieszkująca i gospodarująca (gospodarstwo domowe jednoosobowe);
- osoba fizyczna oraz osoby z nią spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie z nią zamieszkujące i gospodarujące (gospodarstwo domowe wieloosobowe).

Wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu ustalana jest na podstawie dochodów osiągniętych w:

- przedostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia – w przypadku żądania złożonego **w okresie od dnia 1 stycznia do 31 lipca danego roku;**
- ostatnim roku kalendarzowym poprzedzającym rok, w którym złożono żądanie wydania zaświadczenia – w przypadku żądania złożonego **w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia danego roku.**

Druki żądania wydania zaświadczenia można pobrać ze strony internetowej GOPS w Gródku www.gopsgrodek.naszops.pl natomiast wersja papierowa jest dostępna w Ośrodku.

Żądanie wydania zaświadczenia można składać:

- za pośrednictwem platformy **ePUAP** – skan wniosku wraz załączonymi dokumentami należy podpisać kwalifikowanym podpisem elektronicznym;
- osobiście do skrzynki podawczej lub po wcześniejszym telefonicznym umówieniu się na konkretny dzień i godzinę pod nr tel. 85 718 01 27;
- za pośrednictwem operatora pocztowego.

W 2023 r. wydano 74 zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego dla osoby fizycznej, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska lub wojewódzkiego funduszu.

VI. INNE RODZAJE ŚWIADCZEŃ REALIZOWANYCH PRZEZ OŚRODEK W 2023 ROKU

1. Pomoc obywatelom Ukrainy

Obywatele Ukrainy, którzy przybyli do Polski w związku z toczącymi się działaniami wojennymi i których pobyt został uznany za legalny na mocy art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa i który został wpisany do rejestru PESEL w 2022 roku skorzystali z następujących świadczeń pieniężnych i niepieniężnych zrealizowanych przez GOPS w Gródku.

1.1. Świadczenia rodzinne

Świadczenia rodzinne, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych mógł otrzymać obywatel Ukrainy jeżeli wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny w okresie 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r. W dniu 27.06.2023 r. weszła w życie zmiana ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa i pobyt obywatela Ukrainy uznaje się legalny do dnia 31 sierpnia 2024 r. – jeżeli te osoby w dniu 4 marca 2024 r. korzystają z wychowania przedszkolnego, realizują obowiązek szkolny albo realizują obowiązek nauki oraz do 30 września 2024 r. jeżeli te osoby przystępują do egzaminu maturalnego w terminie poprawkowym, stosuje się ten przepis również do rodziców lub opiekunów osób wymienionych będącymi osobami niepełnoletnimi.

W 2023 r. z zasiłków rodzinnych skorzystało 3 dzieci i wypłacono łączną kwotę 4 464,00 zł, z zasiłków pielęgnacyjnych skorzystała 1 osoba i wypłacono łączną kwotę 2 158,40 zł, ze świadczenia pielęgnacyjnego skorzystała 1 osoba i wypłacono łączną kwotę 24 580,00 zł oraz 1 osobie opłacano składkę na ubezpieczenie emerytalne i rentowe na łączną kwotę 6 764,41 zł.

1.2. Posiłek dla dzieci

Pomocą w formie jednego gorącego obiady w szkole zostało objęte jedno dziecko - obywatel Ukrainy na kwotę 684,00 zł

1.3. Zasiłek okresowy

W 2023 roku jedna rodzina została objęta pomocą w formie zasiłku okresowego na łączną kwotę 504,24 zł.

2. Świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy

Świadczenie pieniężne z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy zostało uregulowane w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Jest to świadczenie wypłacane każdemu podmiotowi, w szczególności osobie fizycznej prowadzącej gospodarstwo domowe, który zapewni zakwaterowanie i wyżywienie obywatelom Ukrainy uciekającym przed wojną po 24 lutego 2022 roku. Świadczenie pieniężne z tego tytułu w wysokości 40 zł za każdego obywatela Ukrainy przysługuje nie dłużej niż za okres 120 dni. Okres wypłaty świadczenia może być przedłużony w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

W 2023 roku przyjęto 15 wniosków o przyznanie świadczenia z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy. Pozytywnie rozpatrzono 14 wniosków i dotyczyły one 2 obywateli Ukrainy.

Z tego tytułu wypłacono świadczenia na łączną kwotę 15 880,00 zł.

3. Dodatki węglowe

Dodatek węglowy przyznawany był na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym na wniosek osoby uprawnionej. Dodatek przysługiwał gospodarstwom domowym, dla których głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe – zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem, zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego. Głównym warunkiem otrzymania dodatku był wpis lub zgłoszenie źródła ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

W 2023 roku wypłacono 1 dodatek na kwotę 3 000,00 zł.

4. Dodatki dla gospodarstw domowych

Dodatki dla gospodarstw domowych były realizowane zgodnie z ustawą z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw. Dodatek przysługiwał osobie w gospodarstwie domowym w przypadku gdy głównym źródłem ciepła gospodarstwa domowego było:

- a) kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia albo piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane peletem drzewnym (3 000,00 zł), drewnem kawałkowym (1 000,00 zł) lub innym rodzajem biomasy (3 000,00 zł);
- b) kocioł gazowy zasilany skroplonym gazem LPG (500,00 zł);
- c) kocioł olejowy (2 000,00 zł).

W 2023 roku wypłacono jeden dodatek na kwotę 1 000 zł

6. Dodatki elektryczne

Dodatek elektryczny to jednorazowe wsparcie finansowe dla odbiorców, dla których głównym źródłem ogrzewania jest energia elektryczna. Zgodnie z ustawą z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej od dnia 01.12.2022 r. do 01.02.2023 r. można było składać wnioski o dodatek elektryczny. W naszej gminie złożono takich wniosków 16:

- 1 000 zł – dla gospodarstw domowych zużywających do 5 MWh rocznie: złożono 6 wniosków na kwotę 6 000,00 zł
- 1 500 zł – dla gospodarstw domowych zużywających powyżej 5 MWh rocznie (warunkiem jest załączenie potwierdzenia przekroczenia 5 MWh wysokości rocznego zużycia za rok 2021): złożono 7 wniosków na kwotę 10 500,00 zł

Trzy wnioski zostały rozpatrzone negatywnie.

W 2023 roku wypłacono 13 dodatków na łączną kwotę 16 500,00 zł.

VII. REALIZACJA PROGRAMÓW I PROJEKTÓW

1. Program osłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023

Rada Gminy Gródek w dniu 31 stycznia 2023 r. uchwałą Nr XLIII/380/23 przyjęła do realizacji program osłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 w Gminie Gródek. Dzięki przyjęciu w/w programu mogliśmy pozyskać środki finansowe z budżetu państwa na realizację tego programu.

W 2023 roku w ramach programu zakupiliśmy usługę polegającą na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centrum monitoringu. Łącznie na realizację MODUŁU II Programu „Korpus Wsparcia seniorów” w roku 2023 wydatkowaliśmy ogółem kwotę 5 080,00 zł, (dotacja z budżetu państwa w kwocie 2 881,00 zł i środki własne - 2 199,00 zł), skorzystało 14 seniorów.

2. Program Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023

W 2023 roku Ośrodek kontynuował realizację Programu „Posiłek w szkole i w domu”. W ramach umowy dotacji otrzymaliśmy środki na realizację Programu w kwocie 61 501 zł, co stanowiło 46,77 % całkowitego kosztu, pozostała kwota tj. 69 999,00 zł były to środki własne gminy. Na wniosek Wójta Gminy Gródek otrzymaliśmy dotację, która pokryła 80 % całkowitego kosztu Programu.

Ostatecznie na realizację programu wydatkowano kwotę 191 204,19 zł, w tym dotacja celowa - 152 963,35 zł (80% całkowitego kosztu Programu), środki własne 38 240,84 zł).

W ramach Programu pomocą objęto 290 osób.

3. Rządowy program wspierania rodziny *Asystent rodziny w 2023 roku*

W 2023 roku przystąpiliśmy do rządowego programu wspierania rodziny **Asystent rodziny w 2023 roku**. W ramach programu otrzymaliśmy dofinansowanie na koszty zatrudnienia asystenta rodziny oraz dodatku do wynagrodzenia w kwocie 9 022,76 zł.

4. Projekt „Dać to, czego naprawdę potrzeba”

W 2023 roku gmina Gródek była nadal objęta działaniami Fundacji Hospicjum Proroka Eliasza w Makówce w ramach projektu dofinansowanego przez Komisję Europejską **Dać to czego naprawdę potrzeba** jako nowego modelu profesjonalnej opieki domowej nad osobami zależnymi, nieuleczalnie i przewlekle chorymi oraz wsparcia ich opiekunów domowych. Liderem projektu jest Fundacja wraz z partnerami: Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Białymstoku, Instytutem Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN w Warszawie oraz Ośrodkiem Wspierania Organizacji Pozarządowym w Białymstoku. W ramach tego projektu hospicyjna opieka domowa obejmowała pomoc lekarza, pielęgniarki, opiekunek medycznych, fizjoterapeutów i psychologa. Na terenie gminy w 2023 roku opieką objętych było 15

mieszkańców.

5. Program teleopieki domowej - program wsparcia polityki senioralnej oraz osób z niepełnosprawnościami

Wójt Gminy Gródek w dniu 22 grudnia 2023 roku podpisał umowę o partnerstwie na rzecz realizacji Projektu w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego 2021 -2027 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus *Program teleopieki domowej - program wsparcia polityki senioralnej oraz osób z niepełnosprawnościami* z Zarządem Województwa Podlaskiego jako Partnerem Wiodącym. Na rzecz mieszkańców gmina uzyska dofinansowanie na kwotę 1 214 763,00 zł, które zostaną wydatkowane przez okres 4 lat. W ramach tego projektu planowane jest objęcie 35 osób pomocą w formie usług sąsiedzkich.

6. Program Opieka Wytchnieniowa

Ponadto w 2023 roku gmina złożyła wniosek na środki finansowe w ramach Programu *Opieka Wytchnieniowa* dla jednostek Samorządu Terytorialnego - Edycja 2024 na kwotę 28 458,00 zł. W ramach programu planuje się objąć 5 osób opieką wytchnieniową.

VIII. KADRA GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W GRÓDKU

Zatrudnienie

Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gródku w strukturze organizacyjnej wyodrębnia 14 etatów. Na dzień 31 grudnia 2023 roku zatrudnił 17 osób, z tego 3 osoby były zatrudnione na czas usprawiedliwionej nieobecności pracownika.

Tabela Nr 20 Zatrudnienie w GOPS w Gródku – stan na dzień 31.12.2023 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba osób
1.	Kierownik	1
2.	Główny księgowy	1
3.	Pracownicy socjalni ogółem	5 (w tym jedna osoba przebywa na urlopie wychowawczym)
3.1.	Z tego: Specjalista pracy socjalnej	1
3.2.	Starszy pracownik socjalny	1

3.3.	Pracownik socjalny	2
4.	Pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	4
5.	Pozostali pracownicy ogółem	6
5.1.	Z tego: Inspektor ds. świadczeń rodzinnych	1
5.2.	Inspektor ds. funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych	2 (w tym jedna osoba przebywała na urlopie wychowawczym)
5.3.	Inspektor ds. administracyjno-kadrowych	2 (w tym jedna osoba przebywała na urlopie wychowawczym)
5.4.	Asystent rodziny	1

Podnoszenie kwalifikacji pracowników

Pracownicy GOPS w Gródku podnosili kwalifikacje i nabywali umiejętności niezbędne do właściwego wykonywania zadań poprzez uczestnictwo w szkoleniach czy konferencjach.

Szkolenia, w jakich uczestniczyli pracownicy:

1. Rządowy program Posiłki w szkole i w domu na lata 2024-2028
2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze – kwestie prawne;
3. Przemoc wobec osób starszych;
4. RODO – ochrona danych osobowych i bezpieczeństwa informacji;
5. Tworzenie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych (LPDI);
6. Szkolenie kompetencyjne z zakresu zarządzania i organizacji usług społecznych;
7. Przemoc domowa – nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
8. Usługi opiekuńcze świadczone przez jednostki pomocy społecznej;
9. Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej w 2023 roku;
10. Zmiany w funduszu alimentacyjnym na okres 2023, problematyka przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego i postępowanie wobec dłużnika alimentacyjnego w świetle obowiązującego prawa;
11. Ustalanie, przeliczanie dochodu i ustalanie uprawnień do świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego;
12. Zmiany w dodatkach mieszkaniowych na 2023 rok”

Pracownicy ponadto brali udział w:

1. Konferencja „Znaczenie pomocy żywnościowej w Polsce”;
2. Konferencja „Programy Funduszu Solidarnościowego jako narzędzie poprawy funkcjonowania osób z niepełnosprawnością w województwie podlaskim”;
3. Konferencja Światowy Dzień Żywności
4. Konferencja Samorządy nie marnują
5. Konferencja Mózg pod wpływem ... diagnoza, terapia, wskazówki do pracy z dziećmi i młodzieżą.

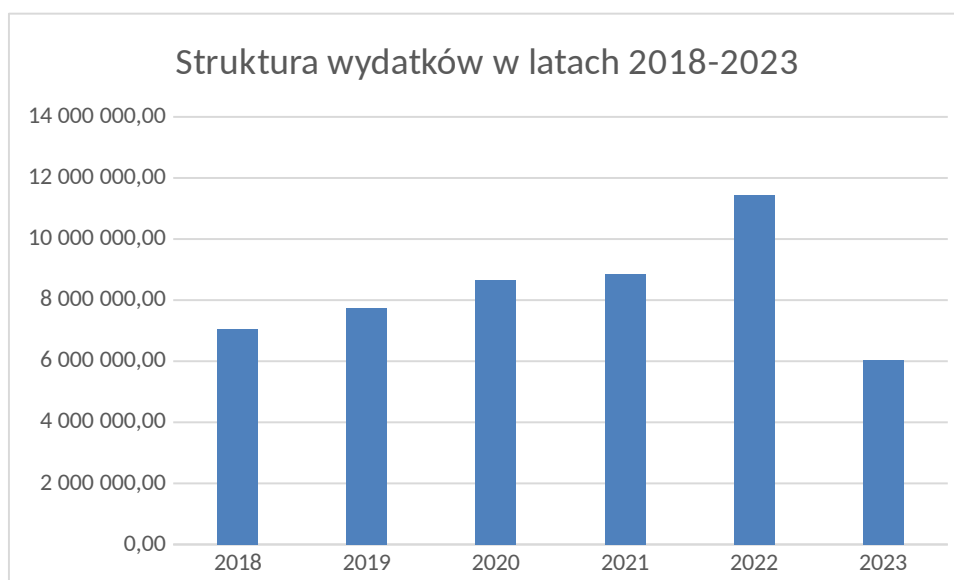
IX. STRUKTURA FINANSÓW GOPS

Tabela Nr 21 Plan oraz wydatki na realizację zadań realizowanych przez GOPS w Gródku w 2023 r.

Lp.	Symbol	Treść	Plan w 2023 r. (w zł)	Wykonanie planu do 31.12.2023 r.
1.	75495	Pozostała działalność (zakwater. i wyżyw. Ukraina – z dotacji)	16104,00	16104,00
2.	85202	Domy pomocy społecznej	830300,00	822449,31
3.	85203	Ośrodki wsparcia	5000,00	0,00
4.	85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2100,00	972,81
5.	85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenia: - z pomocy społecznej	20192,00	20061,95
6.	85214	Zasiłki i pomoc w naturze, z tego: - zasiłki celowe - zasiłki okresowe (finansowane z dotacji) - usługi pogrzebowe	448000,00 60000,00 384000,00 4000,00	437507,01 54288,11 383218,90 0,00
7.	85215	Dodatki mieszkaniowe	198999,00	196379,76
8.	85216	Zasiłki stałe (finansowane z dotacji)	223851,00	222412,56
9.	85219	Ośrodki pomocy społecznej, z tego: - zadania własne - zadania własne finansowane z dotacji	843524,00 722505,00 121019,00	763101,12 642082,12 121019,00
10.	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - zadania własne - specjalistyczne usługi opiekuńcze (zadania zlecone)	374360,00 321750,00 52610,00	338165,83 287235,83 50930,00
11.	85230	Pomoc państwa w zakresie dożywiania - finansowana z dotacji - środki własne	192500,00 154000,00 38500,00	191204,19 152963,35 38240,84
12.	85295	Pozostała działalność, w tym: - Korpus Wspieraj Seniora (finansowany z dotacji) - Korpus Wspieraj Seniora (środki własne) - dożywianie Ukraina (z dotacji) -zasiłek okresowy Ukraina (z dotacji) - inne (środki własne)	7350,00 2881,00 2199,00 864,00 505,00 901,00	6593,24 2881,00 2199,00 684,00 504,24 325,00
13.	85395	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – pozostała działalność, w tym: - dodatek elektryczny (z dotacji) - dodatek węglowy (z dotacji) - dodatek źródła ciepła (z dotacji)	20910,00 16830,00 3060,00 1020,00	20910,00 16830,00 3060,00 1020,00
14.	85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezp. społecznego - świadczenia rodzinne i dodatki - fundusz alimentacyjny - zasiłki dla opiekunów - świadczenia rodzicielskie - składki na ubezpieczenie społeczne ZUS, KRUS (podopiecznych) - koszt obsługi zadania (finansowany z dotacji) - koszt obsługi ŚR (środki własne) - koszt obsługi ŚW (środki z dotacji)	2741651,29	2729410,85 2213824,60 136570,47 1860,00 39591,35 232831,37 80208,50 24495,16 29,40
15.	85503	Karta Dużej Rodziny	739,00	718,00
16.	85504	Wspieranie rodziny, w tym: - środki własne - środki z MRiPS	79755,76 70733,00 9022,76	70384,76 61362,00 9022,76
17.	85508	Rodziny zastępcze	1000,00	471,00

18.	85510	Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	77000,00	74660,91
19.	85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna (z dotacji)	76545,28	76379,01
20.	85595	Pozostała działalność: - świadczenia rodzinne Ukraina (z dotacji)	41336,00	41336,00
razem			6201217,33	6029222,31

Na przestrzeni ostatnich sześciu lat w związku z realizacją zadań z zakresu m.in. Karty Dużej Rodziny, świadczeń wychowawczych, dodatków osłonowych, węglowych i dla gospodarstw domowych zmiana ulegała struktura wydatków GOPS w Gródku.

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kwota	7 058 644,70	7 744 701,24	8 653 394,15	8 869 363,06	11 441 243,07	6 029 222,31

X. WSPÓŁPRACA GOPS Z INNYMI PODMIOTAMI

W 2023 r. w celu zapewnienia pomocy osobom i rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej GOPS współpracował:

- ze Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie i Zagrożonym Wykluczeniem Społecznym w Michałowie „Lepsze Jutro” w zakresie pomocy żywnościowej w ramach PPOŻ Podprogramy 2021 PLUS,

- z Powiatowym Urzędem Pracy w Białymstoku w kierunku aktywizacji osób zobowiązanych do alimentacji (dłużnicy alimentacyjni) oraz monitorowania statusu podopiecznych na rynku pracy przy pomocy Samorządowej Elektronicznej Platformie Informacyjnej (SEPI),
- współpraca z Powiatowym Środowiskowym Domem Samopomocy w Łażniach – z usług Ośrodka korzystają mieszkańcy naszej gminy,
- współpraca z Fundacją Nowa Wola, która prowadzi Warsztaty Terapii Zajęciowej – z usług Fundacji korzystają mieszkańcy naszej gminy,
- ze szkołami – współpraca z pedagogiem, psychologiem i wychowawcami, zapewnienie posiłku dzieciom i młodzieży, monitorowanie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej podopiecznych;
- z przedszkolem – zapewnienie posiłków dzieciom,
- z jednostkami ochrony zdrowia, a zwłaszcza szpitalami – w celu objęcia osób nieubezpieczonych ubezpieczeniem zdrowotnym,
- z lekarzami, w tym rodzinnymi, pielęgniarkami środowiskowymi – wymiana informacji, uzyskanie zaświadczeń o stanie zdrowia klientów pomocy społecznej,
- z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gródku – celem kierowania osób uzależnionych na leczenie, uzależnionych i współuzależnionych na terapię oraz monitorowanie procesu trzeźwienia podopiecznych (w 2023 r. prowadzono 13 spraw związanych z leczeniem odwykowym, 2 osoby skierowano na badania przez biegłych sądowych, złożono 2 wnioski o leczenie do sądu),
- ze Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów oraz ze Stowarzyszeniem Aktywny Senior – wymiana informacji;
- z policją – wymiana informacji, wspólne wizyty w rodzinach dotkniętych przemocą oraz w rodzinach gdzie występuje zagrożenie w trakcie przeprowadzania wywiadów środowiskowych
- z sądami, kuratorami sądowymi, kuratorami społecznymi – wymiana informacji, kierowanie wniosków o objęcie kuratelą,
- z Miejskim Zespołem Do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności – uzyskanie orzeczenia o niepełnosprawności,
- ZUS, KRUS – celem uzyskania orzeczenia, świadczeń emerytalno-rentowych, dodatku pielęgnacyjnego,
- PCPR, OPS – kierowanie do domów pomocy społecznej, wymiana informacji,
- Stowarzyszenie „Wiosna” – współpraca z wolontariuszami w ramach „Szlachetnej paczki”,
- z domami pomocy społecznej, w których przebywają nasi mieszkańcy – stały kontakt,
- współpraca z Fundacją Hospicjum Proroka Eliasza, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Białymstoku, Ośrodkiem Wspierania Organizacji Pozarządowych oraz Instytutem Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN – m. in. kontynuacja projektu „Dać to, czego naprawdę potrzeba”, której liderem jest Fundacja Hospicjum Proroka Eliasza
- współpraca z Koordynatorem Opieki Osób Zależnych (KOOZ) – stały kontakt, wymiana informacji,
- współpraca z Gminnym Centrum Kultury w Gródku – pomoc w dystrybucji odzieży używanej, żywności, środków higienicznych i czystości dla najbardziej potrzebujących mieszkańców Gminy Gródek,
- współpraca z Polskim Stowarzyszeniem Pedagogów i Animatorów KLANZA Oddział Białostocki z siedzibą w Białymstoku dzięki czemu funkcjonuje Mobilny Punkt Wsparcia (miejsce bezpłatnych porad psychologa - z porad skorzystało 16 osób (120godzin).

XI. POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2024 ROK

Rok 2024 będzie kontynuacją realizowanych zadań wynikających z ustaw oraz innych działań mających wpływ na poprawę sytuacji życiowej mieszkańców gminy Gródek. Będzie również czasem tworzenia dobrych warunków pracy i wdrażania nowych pomysłów ukierunkowanych na rozwiązywanie

problemów społecznych. Ośrodek realizuje zadania w oparciu o środki samorządowe, z dotacji celowej budżetu państwa, jak również pozyskuje z budżetu państwa w ramach dostępnych programów.

Dla efektywnej realizacji zadań przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gródku niezbędne będzie:

1. Zabezpieczenie środków finansowych w wysokości odpowiadającej potrzebom wynikającym z realizacji nałożonych na GOPS zadań, ze szczególnym uwzględnieniem środków na świadczenia z pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym w tym:
  - na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
  - na usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
  - na zapewnienie pobytu w domach pomocy społecznej osobom tego wymagającym całodobowej opieki, zwłaszcza osobom starszym i niepełnosprawnym z roku na rok koszty utrzymania mieszkańca w dps wzrastają w znaczącym tempie),
  - na asystenturę rodzin i pieczę zastępczą.
2. Utrzymanie dostępności do specjalistycznego wsparcia (głównie psychologicznego i prawnego).
3. Kontynuacja teleopieki jako potrzebnej usługi społecznej dla mieszkańców gminy.
4. Dystrybucja żywności w ramach programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 w ramach Podprogramu 2023.
5. Realizacja programu w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028.
6. Podejmowanie działań ukierunkowanych na rozwój zawodowy pracowników, bezpieczne warunki pracy i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.
7. Podejmowanie działań ukierunkowanych na wsparcie osób niepełnosprawnych w ramach programów rządowych finansowanych ze środków Funduszu Solidarnościowego, tj. opieka wytchnieniowa.
8. Realizacja Programu *Teleopieki domowej – program wsparcia polityki senioralnej oraz osób z niepełnosprawnościami* finansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Podlaskiego na lata 2021-2027.

XII. PRZEPISY PRAWNE

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gródku swoje zadania realizował w oparciu o niżej wymienione przepisy:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 44),
3. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323),
4. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993),
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
7. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.)
8. Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r. poz. 246),
9. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2123),
10. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146),
11. Ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 497),
12. Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1335),

13. Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. prawo energetyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 266),
14. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2024 r. poz. 421),
15. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2023 r. poz. 2424),
16. Uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 (M. P. z 2023 r. poz.881),
17. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 2241),
18. Ustawa z dnia 12 grudnia 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U z 2023 r. poz. 519 z późn. zm.),
19. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923),
20. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 poz. 54),
21. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych z dnia 22 września 2005 r. (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.),
oraz inne ustawy i przepisy wykonawcze.

Sporządziła: Jolanta Bójko

Gródek, 08 kwietnia 2024 r.